

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség:
Deák Ferenc-utca 35. sz. emeleten.

ALAPITOTTA: BARTHA MIKLÓS.

Kiadóhivatal:
Kolozsvárt, Bolyai-utca 3. sz., Bánffy-ház

A fényüzési cikkek ellen.

Bethmann-Hollveg, a német cancellár már régebben jelezte, hogy a gazdasági önvédelmi harc tárgyal közé beigtatják a külföldi luxuscikkek is. Nálunk mindeddig csak kapacitálás foly társadalmi uton és a publicistikában, a máskor is oktan, ma meg éppen bűnös fényezés ellen; de amint a hadi jövedelmi adót célszerű és szükséges volt megteremteni, nagyon igazságos és üdvös volna a társadalom könnyelműbb részét, ha vám alakjában nem lehet, külön luxusadóval, még pedig súlyos luxusadóval megtanítani a józanságra, a vele járó decens egyszerűsége és takarékosagra. Látjuk, hogy társadalmunk, amely megszokta a kényelmet és fennhéjázást, nagyban a súlyos ádozatokkal járó háboru második évében sem birt arnia a belátásra jutni, hogy igényeit a megnehezedett viszonyokhoz szabja. Ezért a luxuscikkek behozatalának tilalma fölötté szükséges intézkedés.

Nem szólunk természetesen azokról, akiket a szükség vagy az erkölcsi önállóság már a háboru elején rávitt a helyes és okos takarékosagra. Csak hogy ezek nem láthatók a nyilvánosság előtt. Ellenben a tékozló kérkedőket mindenki látja. Elettük rossz példa mindenkinek, de leginkább a jövő nemzedéknek, amelynek munkájától és erkölcsi szilárdságától várjuk Magyarországot kiépítését. Mit várhatunk a békében, amikor itthon kell majd keményen megfogni a munka vastagabb végét, hogy ne csak magunk élhessünk meg, hanem ki is bírjuk az okosabbak, józanabbak és szorgalmasabb idegenek versenyét; mit várhatunk, békében azoktól, akik nem tudnak és nem akarnak számot vetni a mostani súlyos viszonyokkal, nem akarnak lemondani sem gyomruk, sem hiúságuk túlzó vágyairól, sőt fényezésükkel és oktan költségekkel mintegy kérkedni akarnak a világ előtt, hogy ők semmibe sem veszik az ország és a nagy társadalom szorult helyzetét? Ezzel egy-

szersmind még jobban megnehezítik a helyzettel küzködő milliók sorsát, mert megdrágítják a legszükségesebb fogyasztási cikkek, az élelmiszerekkel egyetemben a mindennapi szükségletű ipari készítményeket is; provokálják egyenesen az illetéktelen haszonra, tehát a tömeg kizsákmányolására sandító spekulációt.

S ha a németek és angolok is szükségesnek tartották a fényezésnek kényszerrendszabályok útján való korlátozását; mennyivel szükségesebb nálunk korlátot szabni, gazdasági és erkölcsi érdekből egyaránt az esztetenséggel határos fényezésnek! Bizonyos, hogy ez egyeseket elégedetlenséggel fog eltölteni. De ha a nagy tömeg kénytelen volt közérdekből elfojtani elégedetlenségét, amikor megszokott, sőt egészségének fenntartásához is talán szükséges táplálkozásában korlátozták: a társadalomnak, de a kormányzatnak sem kell azoknak a keveseknek az érzékenységet kímélnie, akik hiúságuk túltengéséből rontják és károsítják a társadalom józan felfogású tagjainak, közvetve pedig az ország érdekét. Megbotránkozással lehet csak gondolnunk arra, hogy ezekben a nehéz időkben, amikor a társadalom minden rendű férfija sanyarogva kockáztatja a harctereken életét, egészségét, családját jólétét: sok milliónyi értékben csempésztettek be ellenséges országokból selymet, csemegét, virágot, tehát csupa fölösleges nyalánkságot és cicomát, ami ilyen időkben maga is véték, de vétékességét tetézi az, hogy a szűken levő, drága pénzen a létünkre tört ellenséget gazdagították.

Nemzetgazdaságilag és a köz-erkölcs szempontjából is a legnagyobb baj az, hogy nem éppen a vagyonsokból telik ki a fényezés, hanem az aránylag kevés számú vagyonost utánozza egy rosszul nevelt, szellemi hátramaradottságát külső fitogással leplezni akaró tömeg, amely rálépven a sikos lejtőre, nem törődik többé azal, hogy milyen uton, hány embernek megkárosításával, a jog megsértésével elégíti ki oktan szenvedélyét.

A rokkantügy és a mezőgazdaság.

A háboruban közvetlenül részt nem vevő társadalomnak óriási nagy tartozása van azok irányában, akik vérük hullásával, testi épségük veszélyeztetésével védtek a hazát s iparkodtak a háborut javunkra eldönteni. A harctérről visszatérő minden egyes hős iránt külön-külön kötelezettségünk van, de a legnagyobb mégis azok iránt, akik sebesüléssel vagy pláne valamely tagjuk elvesztésével is hoztak áldozatot annak a nagy ügynek, melynek a végzet szolgálatába állította őket. A jelszó az legyen, hogy mindenkivel feledtetni kell a kapott sebeket, feledtetni kell azokat a fájdalmakat, nélkülözéseket, amelyeket a haza szolgálatában szenvedtek. Ebből szinte önként következik, hogy úgy az államnak, mint a társadalomnak vallatva kell azon működniök, miszerint a bekövetkező béke idején senkinek se legyen rosszabb sorsa, hanem ellenkezőleg jobb, mint akkor volt, mikor a haza érdeke harctérré szólította őt.

Ez a kérdés azonban sokkal nagyobb, sokkal nehezebb, mintsem azt egykettőre meg lehetne oldani. A háboru ugyanis legtekintélyesebb számban a mezőgazdát és a mezőgazdasággal rokonfoglalkozásukat szólította el hivatásuk mezejéről. Már pedig kézen fekvő dolog, hogy a mezőgazdálkodás olyan élethivatás, amely képzeletünk előtt természetszerűleg egybe van forradva a teljes testi épséggel, az egészséggel. Nehéz dolog tehát a rokkant katonákat újból mezőgazdákka varázsolni. Hisz az ekének két szarva van, azt két kézzel kell fogni, az ásó, kapa munkáját is két kéz végzi, sőt alig van mezőgazdasági munka, amelyhez nem volna szükséges egészséges két láb és ép szem. Azonban a parancsoló kényszerítés tud teszi magát ezeken a gyakorlat alapján felállított szabályokon. Az orvosi tudomány ma már tud elég tökéletes művétagokat alkotni, így nagyon valószínű, hogy ami a dolognak orvosi részét illeti a legtöbb földműves rokkant állapotban is visszatérhet a szántó-földjére.

Ez azonban csak kisebbik része a dolog megoldásának. Ismételjük, hogy a háboruban résztvevő hősök iránt nagy hálára és tartozásra vagyunk kötelezve. Már pedig azzal, hogyha művétagokkal látjuk el a csonka hősöket és begyakoroljuk azok használatára, tulajdonképpen alig tettünk valamit, mert hisz a földműves emelkedő jóléte eddig sem függött az elvégzett belterjes földművelő munkától, hanem sok más egyéb tényezőtől. A földművelő földhöz, forgatókéhez s a gazdálkodás előbbreviteléhez szolgáló elegendő anyaghoz és eszközözkhöz kell jutni s akkor a szorgalom, a végzett munka évről-évre dúsabb kincset terem. Az állami rokkantügyi hivatal, amely voltaképpen egyebet nem tesz, mint irányítja a rokkantak munkaképességének helyreállítására szolgáló tevékenységet, együgyűen alighi bírkozik meg a reávaró nagy feladattal. Be kell tehát venni a munkába a társadalmat, a társadalomnak minden arra hivatott tényezője-

Olvassuk az „Ellenzék”-et

Brutális támadás.

Jonescuék a volt királyné ellen.

Budapest, márc. 31.

A bukaresti Libertatea írja:

„Dr. Thoma Jonescu a bukaresti egyetem örült rektora, a királyné halálakor felfektetett részvénytulajdonosi lajstromba nevét bejegyeztén, tanuk előtt a leggyalázatosabb szidalmakkal illette az elhunytat. Oly szavakat használt, melyeket reprodukálni nem lehet, hozzáfűzván: „Jó, hogy meghalt, legalább eltűnt vele a németbarát politika utolsó maradéka.“

Take Jonescu fivérének eme gyalázatos kirohanása abban leli indoklását, hogy előtte az elhunyt királyné fenetlenül németbarát érzelmű volt, és már életében is mindig azzal vádolta, hogy a királyra döntő befolyást gyakorolt.

A Seara című lap pedig ezt írja:

Dr. Thoma Jonescu nevű egyén — aki a saját lelkének és családjának istálló-jából származó sárt ama napsütötte alapzatra akarta dobni, melyen a monarchia nyugszik — elkövette hódolatának jeléül azt, amit tőle senki sem kívánt és a nemzeti gyászban való részvételét, nevének a lajstromba való bejegyzésével tanusította. Nevének aláírásakor a vagyombukott Ghizta Joan utódja a következő szavakat ejtette ki: „Jó, hogy a porosz kémnő megdöglött.“

Melyik normális ember képes ily alávalóságára? Dr. Thoma Jonescu emberi testében hienalélek lakozhatik. S ez a hiena nincs az állatkert ketrecébe zárva, hogy lehetetlenné tegyék aljas munkáját az élet és történelem temetőjében. És ez a nép annyira elvesztette normális eszét, annyira hiányzik belőle a méltóság érzete, hogy szervezetében egy ily teremtetést megír, anélkül, hogy egy hatalmas köpethullámmal elsöpörné!

Ugyancsak a „Seara“ egyik vezércikkében Kornubatu „A bohóc könnyei“ cím alatt kifakadt Thoma Jonescu és összes hozzátartozói ellen. Többek közt ezeket írja:

A Jonescu dinasztia piszka a királyné halálakor mutatkozott teljes egészében és fényében. A míg a halottasó ruhába öltözött bohóc elégikus fejét a „Romanie“ gyászkeretébe dugja, kijelenti Thoma Jonescu — aki nagybátyja parancsait keresztül viszi — ugyanazon ravatal előtt: „Jó, hogy a porosz kémnő megdöglött“. A politikai gonosztevők ezen bandája, melynek minden tagjának meg van a maga feladata, most is jól osztotta fel szerepeit. Csak az a kérdés, meddig fogja az ország ezen dinasztia machinációját tűrni.

Thoma Jonescu egyetemi tanár, a koronának hűségét esküdött. Mint esküszegő, mind a gyűlölet ellen kell az eljárást ellene megindítani. Havasból meg kell fosztani és a büntetőtörvénysek elé állítani. A vallás és közoktatásügyi miniszter és a szenátus feladata intézkedni. Reméljük, hogy hatóságaink ez egyszer nem fognak aludni.

niok. De ha ezt a célt elérték, kérdéses, vajon ugyanezen a ponton előretörhetnek-e a franciák nagy tömegei? Ugy látszik, hogy a franciák erre nem is gondolnak. Mert ha a németek tényleg olyan súlyos veszteségeket szenvedtek volna, mint amint azt a párisi lapok híresztelik, akkor a franciák pihent és erőteljes divíziókkal megkisérelték volna legalább is az elvesztett területeket visszaszerezni, az ellenséget megverni és a frontot áttörni. Eddig azonban egyetlen jel sem árulta el, hogy a franciák ilyen tervekkel foglalkoznának. (B. T.)

Páris nyugta'ankodik.

Páris, márc. 31.

A felhivatalos „Havas-ügynökség“ felszólítja a közönséget, hogy őrizze meg nyugalmát még abban az esetben is, ha a németek újabb területeket nyernének Verdun előtt. A fődolog, hogy Joffre és Petain a fővédelmi vonalon kitartanak és mindenki bizhatik benne, hogy ezt az állást megtartják. (M. T. I.)

Német repülők munkában.

Budapest, márc. 31.

Bernből jelentik:

A tegnapi tavaszi nap a sok hóesés és eső után végre alkalmat nyújtott a repülőknek először az orosz offenzíva óta a földérítő utakra. A német repülők katonai telepeket bombáztak és megrongálták a völgységi állomás épületét, viszont egy orosz biplán egy Kobilnik nevű kis városka fölé repült a Narocó északi partjain és megrongálta a templomot négy bombával. Az egyik bomba a templom közvetlen közelébe esett le. A templomban, ahol istentisztelet tartottak, bezúzódtak az összes ablakok és az imádkozó tömeg közül többen megsebesültek. A sebesültek között van egy kisleány is.

Muszká cselfogások.

Az orosz támadásokat jellemzi a minden változatosság, leleményesség. Épp ezért felette meglepő az a sokoldalú ötletesség, a mire visszavenulásuk közben valódi szándékaikat leplezni tudják. Ezen cselfogások közül mondok el egynehányat.

Alapos tűzérési előkészítés után délelőtt tíz órakor kaptuk a parancsot a támadásra. Estélig, 40—50 lépésenként előreszökdécselve mintegy 200 lépésre közeleztünk meg az orosz lövészárkokat. Itt beástuk magunkat, hogy a nap fáradalmait, izgalmait kipihenjük és megfogyatkozott sorainkat a rendelkezésre álló tartalékból kiegészítsük, megerősítsük és másik nap reggel a muszkákat rohammal emeljük ki erős állásaikból. Az éjszakát ébren virasztottuk át és meglehetősen komor hangulatban latolgattuk a holnapi nehéz nap eshetőségeit. Annál vigabban voltak az oroszok odaát. Az állásaik mögött levő faluban a katonabanda éjfél után két óráig húzta nagy igyekezettel, a mi bosszantásunkra; a muszka svarmiénéből pedig hangos hujjagatással kísérték a zene hangjait. Mind-

A háboru hirei.

Újabb fenyves német győzelem.

Berlinből jelentik a nagy fegyver- és szállás:

A nyugati fronton fegyverünket újabb dicsőség érte. A Maastól nyugatra Malancourt helységet és a mindkét oldalról csatlakozó francia védőműveket rohammal elfoglaltuk.

Hat tisztelet és háromszázhuszonkettő főnyi legénységet sebesületlenül elfogtunk.

Höfer

jelentése szerint az olasz hadszíntéren a kedvezőtlen időjárás miatt szünetet állott be.

Az orosz és délkeleti hadszíntéren nem történt semmi különösebb esemény.

Az entente elhatározta, hogy győzni fog.

Budapest, márc. 31.

Bernből jelentik:

Egy kicsit furesa, de az entente most is, mint már annyiszor, elhatározhatta, hogy győzni akar s ezt az akaratát érvényre is juttathatná, mindenesetre, ha egyedül, ellenfelek nélkül állana a csatatereken. Valóságos szélmalomharc az, amivel önmagát a végső győzelemre inspirálni igyekszik, mert hiszen nem az a döntő, hogy az entent győzni akarna, amiben mi, az ellenfelei sem kétel-

kedünk, hanem sz, hogy mi is győzni akarunk s ezt az akaratunkat jobban érvényre tudjuk juttatni, mint ellenfeleink.

Görög-román megegyezés.

Budapest, márc. 31.

Konstantinápolyból jelentik a bukaresti lapoknak: A „Tanin“ című lap közli egy román diplomata nyilatkozatát, aki a nemrég létrejött görög—román megegyezésről a következőket mondotta:

— Ennek a megegyezésnek az a célja, hogy ez a két ország egyesített politika, katonai és diplomáciai hatalmával közreműködjen abban, miszerint a békekongresszusról, a melyen az európai államok jövődő határait fogják megállapítani, őket ki ne zárják.

Nagy csapatösszevonások Verdunnél

Basel, március 31

A „Basler Nachrichten“ katonai szakértője írja a verduni harcokról:

— A francia tartalékokat éppen olyan nagy mértékben gyűjtötték össze Verdun körül az elmúlt hetekben, mint hat hónappal ezelőtt a nagy offenzíva idején a Champagneban. A francia vezérkar nem kis munkát végzett, amikor, a rossz összeköttetés dacára, elég rövid idő alatt óriási erőket birtokba állított. Kérdés azonban, hogy ez a lázas csapatösszevonás katonai szempontból célszerű-e? A franciák felfogása szerint a németek előrenyomulását sikerült megállíta-

ezekből biztosra vettük, hogy a muszka igen nagy erővel áll velünk szemben és kemény munkát ad nekünk. Másnap pirkadkor tüzeink ujából erős tűz alá vették a muszka állásokat, úgy szintén a gyalogsági tüzelés is kezdetét vette. Azonban sajtóságszerűen az oroszok felelet nélkül hagyták az invitót. Parancsot kapunk a tüzelés beszüntetésére és a makacs hallgatás okának kipuhatólása végett egy őrzőratunk egészen az orosz lövészárkokig kuszott előre Odaérve felugráltak az ellenséges dekungok tetejére és kiabálással jelezték, hogy a muszkák kiköltöztek belőle. A visszamaradt foglyok mesélték, hogy a sorkatonaság már az elmúlt estén ellépett és csupán a bandát hagyta vissza azzal az utasítással, hogy muzsikaszóval fedezzék a visszavonulást.

Egy más alkalommal negyvened magammal őrzőratba voltam kiküldve. Az volt a feladatunk, hogy egy községet kikutassunk, vajjon megszállva tartja-e az orosz. Közeledtünk a két kilométer hosszú falu nyolc helyen gyuladt ki, a benne volt mintegy 250 kozák pedig eszevesztett gyorsasággal menekült ki belőle. A látszólag kihalt faluba lassu óvatossággal, a házakat kikutatva haladtunk előre. Egyszerre csak őrületes puskaropogás közben, pedig egy-egy ágyú lövésre emlékeztető durranás is hallatszott a falu belseje felől. Bár ellenséget nem lattunk, földre vágódtunk és beástuk magunkat, készen arra, hogy míg a főcsapatától erősítés érkezik, tartani fogjuk állásainkat. A lövések később is ismétlődtek, azonban sajátosképpen a golyók fűtyülését nem hallottuk. Kibujtunk hát fedezékeinkből és folytattuk a falu átkutatását. E közben megtudtuk, hogy a sűrű durranások honnét származtak. A visszavonuló muszkák a felgyújtott házakban gyalogsági patrónokat és puskaporral töltött, mindkét végükön erősen lefojtott vascsöveket halmoztak fel, melyek explodáltak. Mindez arra volt jó, hogy orosz támadást sejtve, a visszavonulás lehetőségét elősegítse. Ez egyszer sikerült a dolog, de később már eredménytelenül kísérleteztek vele a muszkák.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyző Hivatal főpénztára. Képviselőház.

Tizenkét milliós hagyatéka.

Teleki Samu gróf végrendelete.

A napokban elhunyt hírneves főúr, gróf Teleki Sama tudvalevően egyike volt a leggazdagabb erdélyi mágnásoknak, aki végrendeletében legalább is 10—12 millió korona értékű hagyatéka felett rendelkezett. A gróf végrendeletében, melyet többször módosított és Árkosy dr. kolozsvári körjegyzőnél tett le, Teleki Károly grófot, Teleki Ádám gróf kiskorú fiát nevezte meg általános örökösének, az esetben pedig, ha ez a rokona fiutód nélkül hunyna el, két másik fivérét. Az egész vagyoni élethossziglani haszonélvezeti jog azonban a végrendelet szerint Vayné született Valdeck Matild grófnőt illeti, ennek elhunytával pedig gróf Teleki Ádámot és nejét.

A végrendelet intézkedése szerint, amíg Vay grófnő él, a jövedelemből csak az amortizációs kölcsönök évi annuitását fizeti, egyéb terhet pedig csak a grófnő halála után lehet a jövedelemből kifizetni. Mindaddig, amíg minden teher kifizetve nincsen, a vagyoni kezelője dr. Madaras József ügyvéd e minőségben meghagyandó.

A végrendelet a néhai nővéreinek, Bánffy Zoltánné született Teleki Erzsébet grófnőnek 20 000 korona évi járadékot biztosít, gyer-

mekeinek pedig és másoknak kisebb-nagyobb hagyományokat rendel mintegy millió korona összegben. Az alkalmazottaknak, uradalmi tiszteteknek, c. elédeknek a végrendelet nyugdíjat biztosít. A Teleki-könyvtárról a végrendelet úgy emlékezett meg, hogy az a rendelkezései elnevezett alapítványként kezeltessék az alapító kancellár intézkedései szellemében.

Felhívás.

A Kolozsvári Ipartestület felhívja tagjait, különösen pedig a hadbavonult iparosok családtagjait, hogy a mennyiben a múlt évben kibocsátott felhíváskor tűzifaszükségletüket nem jelentették volna be, azt folyó évi április hó 15-ig mulhatatlanul jelentésük be. (114)

Gyászrovat.

Karácsonyi Sándor temetése.

A kolozsvári függetlenségi párt buzgó tagját, a hosszas szenvedés után elhunyt Karácsonyi Sándort nagy részvét mellett ma délután helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartás délután négy órakor folyt le s azon a törvényhatósági bizottság és a város tanácsa is képviseltette magát. Az elhunyt sirjánál Apáthy István dr., a függetlenségi párt elnöke mondott mélyenjáró emlékszedet, ezt megelőzőleg pedig déli 12 órakor a függetlenségi párt küldöttsége ravatalára koszorút helyezett.

Mindenféle.

— **A Függetlenségi Párt fogadóestéje.** A kolozsvári függetlenségi párt legközelebbi fogadó-estéjét, az eddigi szokástól eltérően nem kedden, hanem holnap, vasárnap este 7 órakor fogja tartani. A változást az idézte elő, hogy Kalmár Antal dr. országos hírvé publicista, akit a párt vezetősége az előadás megtartására felkért, nagymérvű elfoglaltsága miatt, csak holnap tehet eleget a meghívásnak. Kalmár előadásában az aktuális kérdésekről fog előadást tartani s az pontban 7 órakor kezdődik. A párt a tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri.

— **Tudomásul.** Személyzet-hiány miatt az „Ellenzék” kiadóhivatalát ideiglenesen Deák Ferenc utca 35. szám alá helyeztük át. Kérjük az előfizetéseket és hirdetéseket ide küldeni.

— **A záróra hatása a közérkölcsliségre.** Tegnap mult el két hete annak, hogy Kolozsváron is életbelépett a záróra. A két hét alatt Kolozsváron némák voltak az éjszakák: nem volt dolga rendőrségnek. Kérdést intéztünk Péter Kálmán rendőrpáncsnokhoz, aki a zárórát betartását ellenőrzi, az iránt, hogy a zárórák milyen változást idéztek elő Kolozsvár éjszakai életében s hogy milyen hatása van a közérkölcsliségre. A rendőrpáncsnok válasza a legnagyobb mértékben örvendetes és megnyugtató. A mióta a záróra

életbelépett — mondotta — alig fordult elő éjszakai rendzavarás. A rendőrszemenek alig volt dolga, míg eddig napirenden voltak az összetűzések. A közönség megértéssel fogadta a rendeletet. Alig volt eset, hogy a zárórát a vendég szegte volna meg, az a pár feljelentés, amit a záróra áthágása miatt adtunk be, a mulatóhely tulajdonosok nem törődömségéből állott elő. A záróra, üdvös következményeit tekintve, feltétlen elismerést érdemlő intézkedés.

— **A vészharang.** Többször szó volt arról, hogy tűzvész alkalmával, szükséges-e a tűzoltó toronyban a vészharang kongatása? Régebben még az egyes tornyokban is utána kongatták annak a kerületnek a számát, a hol a tűzvész támadt. Már most, hogy mennyire szükséges a vészharangozás, arra nézve a vélemények megoszlanak ugyan, de a kik nem a kényelmi szempontokat és az ideges altűrököt szegezik a vészharang-kongatás ellen, azok mégis jobbnak vélik, ha mentől többen tudomást szereznek, az embereket támadó és fenyegető veszedelemről. A vészjelzés nemcsak a tűzoltók összehívásáért szükséges, de szükséges az összes közönség figyelmeztetéséért is. Mert, ha némileg zavarja is a környék lakóinak idegesebb részét, de mind az a sok ember, — a lakásától távolabb foglalkozó tömegek, bizonyára szívesen veszik, sőt szükségesnek tartják, hogy őket a kitört veszedelemre figyelmeztessék. Ha a jó barátom vagy rokonom háza táján tűz támad: szívesen veszem a figyelmeztetést, mert baj esetén, azt hiszem, hogy segítségére lehetek. Ha valahol elfoglalva vagyok, ha hivatásom távol tart a lakásomtól és a kerületemben tűz támad: a vészjelzés tájékoztat és bizonyára szívesen veszem, ha haza siethetek, hogy megnyugtassam a háznépét, vagy kritikus helyzetben segítségül legyek, esetleg talán épen a saját vagyonom mentését szolgálom. A mielőtt tűz támad, mindig egy szélesebb körű közönség van érdekelve s így a vészjelzés is egy nagyobb tömegnek tisztán az érdeke. Ezért nem mellőzhető a harangozás. Más kérdés az, hogy mennyi ideig tartson a harangozás. Ennek aztán lehet határt szabni és kell is, de az általános figyelmeztetésre szükség van.

— **Üres lakások.** Soha annyi üres lakás nem volt Kolozsvárt, mint jelenleg. Különösen sok nagy lakásnak nincs lakója, mert a háborús viszonyok nyomasztó hatása folytán nem futja a nagy házbér, de azért még most is olyan magas árt követelnek, amilyent sehol az országban. Négy-öt szobás lakásoknak még ma is 2000—3000 korona az évi díja. Ez pedig a mai viszonyainkhoz mérten akkora, hogy még a háború bevégeztével is aligha fogják fizethetni azt az emberek.

— **Mesébe illő árak.** A következő sorokat vetjük: Tisztelt Szerkesztő Úr! Ezuttal nem az élelmiszerek folyton fokozódó áraitól kívánok megemlékezni, hanem arról a hallatlan luxusról, a mit női társaim üzenek. Az estve halottam például, hogy egy tavaszi kosztümje X. asszonyságnak ötszáz koronájába került, egy másik barátnőm pedig csak a szövetnek egy méterjéért hatvan koronát adott. Még a bpesti Berkovits-cég is szállít Kolozsvárra ruhákat, a melyek 600—800 koronába kerülnek. stb. Hát itt megszűnik minden okoskodás és ez örületnek csak egy orvossága volna: A luxus-adó. Ezt kéne mielőbb behozni. C—H.

— **Ládában utazott Amerikából Európába.** Luganóból írják: A „Corriere della Sera” londoni tudósítója megírja Roewel német mérnök odisszeját. A mérnök VII. Frigyes gőzösön egy nagy kofferben akarta megtenni az utat Amerikából Németországba. Krikvallan az összes podgyászokat átvizsgálták és a szerencsétlen mérnököt letartóztatták. Roewel felesége segítségével utazott a hajón. A mérnök neje két kabint bérelt és Roewel éjszakánként kimászott a hatalmas kofferből és nyugodtan étkezett, nyugod-

tan aludt a saját fülkéjében. Roewel a háboru kitörésekor Kiaucsauban teljesített szolgálatot, mint mérnök és mikor Japán okkupálta ezt a területet, sikerült Newyorkba szöknie. Az angol hatóságok a letartóztatás után elrendelték internálását, felelőségének azonban megengedték, hogy tovább utazzék Németország felé.

— **Hindenburg jubileuma.** Berlinből jelentik: Hindenburg tábornagy április 7-én ünnepi katonai szolgálatának ötvenéves jubileumát.

— **Dalkör-mozgó vasárnapi műsora.** A Sofför szerelme, elsőrangú dráma 3 felvonásban. Érdekes és drámai fordulatokban gazdag játék ez, amelyet jelentős nivóra emel az elsőrendű színészek nemes tónusa, előkelő játéka. Ezenkívül a legpompásabb harctéri felvételek és az új kísérő műsor. Az előadások alatt vonós zene játszik. Rendes helyárak.

Szerkesztőségi üzenetek.

H.-g. Dés. A cenzura ma töröl minden olyan felszólalást, amely a hatóságok ellen szól. Így sajnálatunkra nem adhattuk ki „A polgármester” című cikkét.

D.-nek. Brassó. A nemzetiségi kérdés szellőztetése mindig aktuális ugyan, de most minden ellentétet kerülni kell. Majd a háboru után, elkezdve a csehektől, még más nemzetiségekről is lefogjuk rántani a leplet.

Olvasó. Helyt. Tökéletesen igaza van. Meg kéne bélyegezni nyíltan azokat, akik még most sem áldoznak, amikor a hazának legnagyobb szüksége van arra. De ez ma csak társadalmi uton volna lehetséges. Erre pedig, sajnos, a magyar társadalom gyenge.

Szereteladományokat a frontra szállít a Hadsegélyző hivatal Átvételi külföldi részlege, Budapest, IV., Váci-utca 38 sz.

Uj évnegyed.

Felhívás előfizetésre.

Hazafias tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, szíveskedjenek az

Április--Junius

évnegyedre szóló előfizetési díjat (8 koronát) mihamarább megküldeni lapunk kiadóhivatalának:

Előfizetési díjak:

Egy évre . . . 32 korona.

Félévre . . . 16 korona.

Negyedévre . . . 8 korona.

Egy óra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Elő lehel fizetni bármely naptól kezdve.

Az „Ellenzék” kiadóhivatalának telefonszáma: 9.

Legujabb.

(Az „Ellenzék” távirat-, telefon-tudósításai és expressz-levelei.)

Ultimátum Hollandiának.

Budapest, apr. 1.

Berlinből jelentik:

Az antant szigorú hangon tartott felszólítást intézett Hollandiához, hogy határait Németország felé zárja el és ott Németországba semmiféle árut be ne bocsásson. A felszólításnak ultimátum jellege van.

Görögország nem türi meg az olaszokat

Budapest, apr. 1.

Berlinből jelentik:

Az Embrosz című görög hivatalos lap írja:

— Ha az olaszok földadják Valona védelmét, Görögország nem fogja megengedni, hogy görög területre vonuljanak vissza. F. S.

Hollandia mozgósít.

Budapest, április 1.

Amsterdamból jelentik:

▲ holland kormány a szárazföldi és tengeri haderő tisztjeinek, közlegényeinek adott szabadságolásokat visszavonta.

▲ legfelsőbb katonai tényezők ma reggel fontos tanácskozást tartottak.

▲ miniszterek szintén tanácskozássra gyűltek össze.

▲ a második kamara titkos ülése küszöbön van.

▲ kormány a teherkocsikat rekvirálta.

Tegnap délelőtt rendes, délután rendkívüli minisztertanács volt.

A Courant szerint egyelőre háborus veszedelem nem fenyeget.

Amsterdam.

▲ kormány azért rekvirálta a teherkocsikat, hogy katonavonatokat alakíthasson belőlük.

Berlin.

A Berliner Tagblatt írja:

Hollandia azért tette meg ezen intézkedéseket, mert Anglia azt kö-

vetelte, hogy Hollandia szabad átvonulást engedjen csapatjainak.

Berlin.

A Localanzeiger szerint, Hollandia kijelentette Londonban, hogyha Anglia semlegességét megsérti, fegyveresen szembeszáll vele.

A szerb trónörökös és Passics Londonban.

Budapest, április 1.

Londonból jelentik:

A szerb trónörökös Passics miniszterelnökkel ideérkezett.

Orosz barbarizmus

Budapest, apr. 1.

Az orosz »Rjelsch« ecseleli a lengyel menekültek gyermekeinek rettenetes sorsát Besszarábiában. Kiebben például 500 ilyen gyermek van, 4-től 14 éves korig. A vizsgálat megállapította, hogy valamennyien eleröllenedtek és bőrbajokban szenvednek. Alig van egy is közülük, aki a rossz bánásmód, az ürügyelés nyomait ne viselné testén. A legkisebb ok miatt korbáccsal verik őket. Sőt egy egész kamrával találta a legkülönfélébb kínzó eszközökkel. Egy négy éves fiúcskának lelépték a füleit. A gyermekek éheznek. Csak egészen kevés és élvezhetetlen táplálékot kapnak.

Nagy erőfeszítések.

Budapest, apr. 1.

Lugánóból jelentik:

A Seccoló írja:

A párisi tanácskozás következtében a négyes szövetség most már minden erejével felveszi a küzdelmet a harctereken és a legnagyobb erővel fog támadni mindenütt.

Pánik a hollandi tőzsdéken.

Budapest, apr. 1.

Berlinből jelentik: az amsterdami és a rotterdami tőzsdéken az antant ultimátumszerű felszólalása miatt óriási pánik keletkezett.

Az olasz mentési kísérlet.

Budapest, apr. 1.

Genf-ből jelentik:

Cadorna újabb offenzívájával Franciaországot akarja menteni,

de a nagy erővel indított lámadás csak kudarcokat termelt, mert ha sikerekről lehet szó, azt csak a mostani offenzívánál az osztrák-magyarok érték el. Az olasz offenzíva újra csülörtököl mondott és a nagy mentési akciónak Franciaország ugyan nem veszi hasznát.

Százezer halott és sebesült

Budapest, ápr. 1.

Amsterdam'ól jelentik:

A négyes szövetségesek közül Oroszország hozta eddig meg a legnagyobb áldozatot. Most is, hogy Franciaországon segísen, nyolc napon keresztül lámadott folyton, ami százezer halottjába és sebesültjébe került.

Megváltozott hangulat Angliában.

Budapest, április 1.

Amsterdam'ból jelentik:

Dacára, hogy Grey meg Kitchener még folyton a háború mellett tüzelnek, ma már senki sem meri azt állítani, hogy az angol nép a „Kiharítás mindvégig” hangzatos jelszavának hódolna, ellenben mindenki tudja, hogy csak egy dolog van, amit mindenki lázasan sóvárog és amit előbb utóbb hangosan fog követelni: a becsületes békét.

Olaszország nem üzen hadat

Budapest, ápr. 1.

Lugánóból jelentik:

A Popoló Liberta írja: Olaszország gazdaságilag Németországtól függ. Míg Anglia valósággal Itália klzsákmányolására törekszik, addig Németország nagy tőkét helyezett el Olaszországban. Ha Olaszország most hadat üzenne Németországnak, ez nem annyira a mai Italia romlását okozná, mint inkább a jövő generációkra hozna gazdasági nyomorúságot.

Színház.

Heti műsor:

Szombat este: Mánás Miska. (Hetedszer. Berki Lili vendégjátékával. Leszállított helyárrakkal. Bérletszünet XXVIII. sz. D.)

Vasárnap délután: Papa kedvence. (Berki Lili vendégjátékával. Tavalyi félhelyárrakkal.)

Vasárnap este: Mánás Miska. (Nyolcadszor. Berki Lili vendégjátékával. Tavalyi rendes helyárrakkal. Bérletszünet. XXIX. szám, A.)

A képzelt beteg. Tegnap Moliere-darab a „Képzelt beteg” került színre a színházban. Az igazgatóság, a háború által megapasztott társulatával is, dicséretesen szolgálja azt a célt, a mely minden esztendőben, magasabb irodalmi irányzat kultiválásában nyilvánult. Az idén a Moliere-darabok legjobbjai kerültek színre, s ha az előadás némelyikén a hiányzó erők meg is látszottak, de valamennyi darabot szívesen fogadta a közönség s a kitűnő klasszikus humoros és szatirikus vénája is elég jól érvényesült az előadásokban. A képzelt beteg címszerepét Kertész Endre játszta, míg a többi szerepekben Laczkó Aranka, Berlányi Vanda, Nagy Ilonka, Ujvári, Berky, Harsányi, Nagy Gyula keltettek sok tetszést a nézőtérén, a hol ez alkalommal is szép számban jelent meg a közönség.

Mánás Miska. A hányszor a „Mánás Miska” hirdelve van, annyiszor telik meg zsufolásig a színház. Előadásról-előadásra fokozódik a lázas érdeklődés ez iránt a pompásan mulattató, nagyszerű operette-ujdonság iránt. — Holnap nyolcadszor (bérletszünetben), kedden kilencedszer, szerdán pedig tizedszer fogják adni a „Mánás Miska”-t. Mindezekben az előadásokban Berky Lili fogja játszani Marcsát. Azután nyolc-tíz napra lekerül a műsorról a kitűnő ujdonság.

Fehér felhő. Pénteken mutatják be Molnár Ferenc mélységesen szép mirakulumját, a „Fehér felhő”-t. A bérelt páholyokat hétfőn délelőtt 11 óráig tartja fenn a pénztár a (B) bérlők részére. Szombaton másodszer s vasárnap este harmadszor adják a „Fehér felhő”-t, mindannyiszor tavalyi rendes helyárrakkal. Minthogy a darab nem tölti be az egész estét, pénteken a Moliere „Kénytelen házasság”-át, szombaton az „Édes öregem” c. pdétikus operettet, vasárnap pedig Móricz Zsigmond hangulatos egyfelvonásosát, s „Mia! a mezonok vitái” adják vele.

Hétfő: Falu rossza. 126-ik előadása lesz hétfőn este Tóth Ede „Falu rossza”-nak.

Koldusdiák. Csütörtökön operette-repriz lesz a színházban. Új betanulással s új szereposztással fogják előadni a „Koldus diák”-ot.

Papa kedvence — Berky Lillivel. Holnap délután a „Papa kedvence”-t adják, a címszerepben pedig Berky Lillivel.

Szinkör-mozgó. Hétfőn és kedden a „Bestia” (asszony-ördr) c. 3 felvonásos mvészeti film-szenzáció fog a Szinkör-mozgóban bemutatásra kerülni. Tárgva egy bünnös szerelem története. Szerdán Tömörkény István filmesített dráma életképe, a „Barlanglakók”, csütörtökön az Oswald sorozat legcsodásabb alkotása az „Ezüstgolyó”, pénteken a Nordisk-gyár drámai ujdonsága, a „Terelem uzsorása”, szombaton „Zigó a szép cigány” és vasárnap a „Bugaczi kis király” lesz a Szinkör mozgóban egy-egy napig látható.

Uránia-színház. Hétfőn Henny Porten legújabb alakítása a „Szerelmi baleset” az Uránia-színházban lesz Kolozsvárot utoljára látható. Kedden és szerdán a „csapda” c. izgalmas film-ujdonság, csütörtökön és pénteken pedig a Nordisk-gyár hatalmas remekműve, a „Koldushercegnő” szerepel a műsoron. Szombaton az Uránia-színházban fog bemutatásra kerülni „Asta Nelsen legújabb kerációja „Buxi lakodalma”. A vasárnapi műsornak két slágere lesz: „Zigó a szép cigány” és a „Rémes látható”

Egyetem-mozgó. Hétfőn egyetlenegy napig lesz az Egyetem-mozgóban látható Arany János balladája, a „Tetemrehívás”. Kedden a „Kilencujjú ember”-nek lesz a reprize. A szerdai párhuzamosan gazdag műsor keretében színrekerül a „Protea” és a „Leányfurfang”, csütörtökre a „Barlanglakók”, péntekre az „Ezüst golyó” szombatra a „Szerelm uzsorása”, vasárnapra pedig Asta Nielsen legújabb alakításával „Buxi lakodalma” van kitűzve.

Szinkör-mozgó.

Előadások		Előadások	
hétköznapokon:		hétfő- és vasárnap:	
Műs előadás 5 óráker		Műs előadás 2 fél ó	
Második fél 7		Második „ 4	„
Harmadik 8	„	Harmadik „ 6 fél „	
Negyedik fél 10	„	Negyedik „ 7	„
		Ötödik „ 8 fél	„
		Hatedik „ 10	„

Műsor:

Szombaton

A Svenka-gyár hatalmas tengeri film-csodája:

Az úszó vulkán.

Vasárnap

Csak egy napig látható:

A fekete Brigitta

Egy züllött leány története 3 felvonásban.

Helyárrak:

Páholyülés	1 korona.
Földszinti ülés	60 fillér.
Alsó erkély	40 fillér.
Felső erkély	30 fillér.

